

Indieners

KNNV Woerden
IVN Woerden
Duurzaam Woerden
Biodiversiteitsteam Woerden
Hart voor Natuur Woerden
Individuele leden van deze organisaties
(zie de lijst met ondertekenaars aan het einde van het document)

Deze burgerinitiatieven hebben als doel bij te dragen aan een optimaal behoud en verbetering van een groene, duurzame en toekomstbestendige gemeente Woerden met een inspirerend landschap, een rijke natuur met een robuuste biodiversiteit en een schoon milieu.

Datum: 1 februari 2024

Betreft:

Zienswijze op het concept bestemmingsplan
NL.IMRO.0632.eilandvanwoerden-bOW1 “Cattenbroekerplas” van 13
november 2023,

en zienswijze op het ontwerpbesluit omgevingsvergunning OLO5664175,
“Woerden Cattenbroekerplas”.

Aan het college van burgemeester en wethouders en aan de gemeenteraad
van Woerden.

Geachte leden van het college en van de gemeenteraad,

U heeft van 21 december 2023 tot en met 1 februari 2024 het ontwerp bestemmingsplan "Cattenbroekerplas" samen met het ontwerpbesluit omgevingsvergunning ter inzage gelegd.

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om namens de natuur van Woerden hierop een zienswijze in te dienen.

De natuur, het landschap en het milieu zijn kwetsbaar en staan onder druk. Wij geven met deze zienswijze onze visie op de beoogde ontwikkeling van het recreatie-eiland én op de impact daarvan op de natuurwaarde van het direct aangrenzende NNN gebied.

Wij zijn van mening dat het concept bestemmingsplan Cattenbroekerplas niet goedgekeurd kan en mag worden, en dat het vigerende bestemmingsplan Natuurplas Breeveld en recreatieplas Cattenbroek moet blijven zoals het is.

Als gevolg daarvan verzetten wij ons ook tegen de afgifte van de omgevingsvergunning.

Gebrekkige motivatie en besluitvorming

Het concept bestemmingsplan is niet objectief geschreven, maar naar onze mening volledig ten dienste gesteld aan de bouwplannen van een ondernemer. Andere motivaties voor de grootschalige vergroting van de bouwvolumes zijn niet te vinden.

De gemeente heeft naar onze mening de noodzaak voor de ingrijpende herzieningen niet aangetoond, noch voldoende inzicht en inspraak gegeven aan de burgers.

Samenvattend gaat het ontwerp bestemmingsplan de ontwikkeling mogelijk maken van een zelfstandig jaarrond FEC (Family Entertainment Center) ter grootte van de 5 al bestaande grootste FEC's van Nederland. Dit omvat een groot indoor leisure centrum en restaurant, en een outdoor high-rope parcours met zipline en een strand. Tevens wordt het mogelijk om vele grote en kleinere evenementen te organiseren, ook na zonsondergang.

Na eerdere ernstige bezwaren tegen de bouwplannen zijn deze nauwelijks aangepast, maar wilt u het bestemmingsplan ingrijpend herzien, teneinde de bouwplannen mogelijk te maken.

Dit staat letterlijk in een brief over het ontwerpbesluit omgevingsvergunning (bijlage 15 bij de toelichting) van de gemeente aan de Gebroeders Okkerman: *"Met dit bestemmingsplan wordt ervoor gezorgd dat het bouwplan in overeenstemming is met het nieuwe bestemmingsplan."*

Het gaat om meer dan een verviervoudiging van de toegestane oppervlakte van de bebouwing. Met de grote schaal van het FEC wordt het mogelijk om daadwerkelijk de

toegestane 30 evenementen en besloten feesten per jaar te gaan realiseren. De balans tussen natuur en recreatie raakt hier zoek.

In het traject naar het concept-bestemmingsplan zijn bewoners en lokale organisaties niet meegenomen (zie bijlage 14 bij de toelichting). De oorspronkelijke vergunningaanvraag dateert al van 15 december 2020. Het commentaar op o.a. de omvang van deze plannen leidde tot een aanvulling op de aanvraag op 24 oktober 2022. Inmiddels was de wijziging van het bestemmingsplan al in voorbereiding. Sinds februari 2021 was er, tot afgelopen december, geen inhoudelijke update meer geweest (zie de website van de ondernemer). Het verbaast ons zeer dat - gegeven de discussie die eind 2020 ontstond - er zo lang in grote stilte aan de plannen gewerkt is. Het tijdstip waarop het concept ter inzage is gelegd (drie dagen voor kerst!) is ongelukkig, en doet geen recht aan een goede discussie over de ingrijpende herziening. Naar onze mening hebben de gemeente en de ondernemer participatie onvoldoende vormgegeven in dit hele proces.

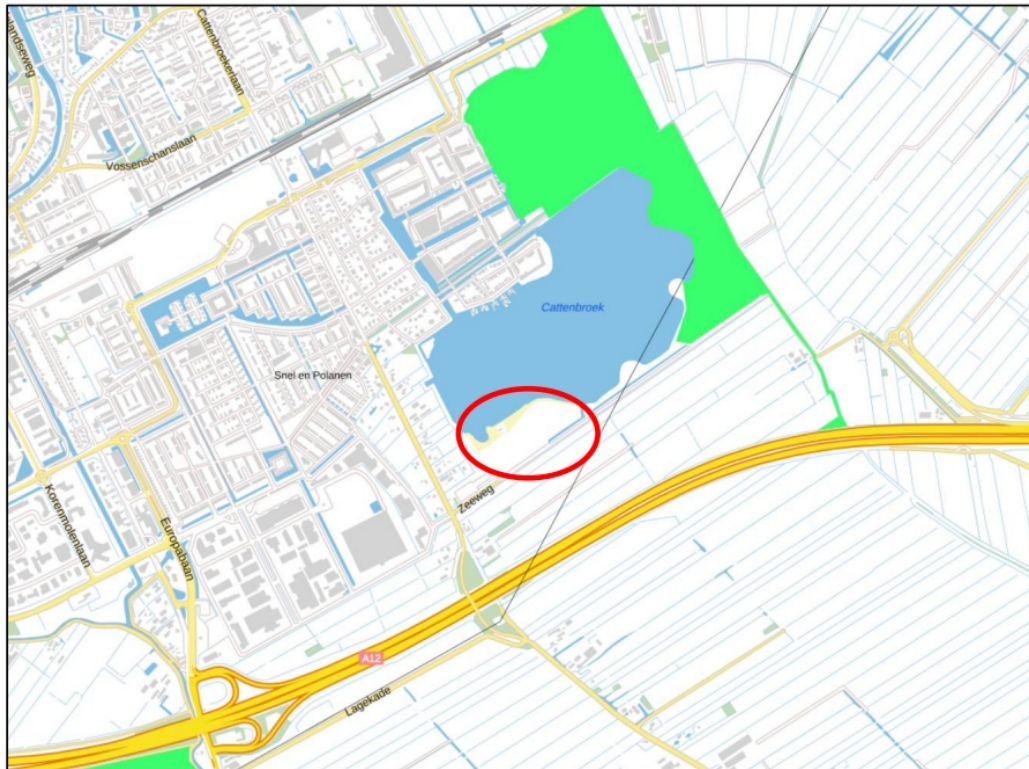
Opmerkelijk is dat in de brief van gemeente en ondernemer dd. 13 december 2023 sprake is van in totaal 6 evenementen (tussenkop in de brief). Dit is misleidend.

Onvoldoende aandacht voor de natuur

In het vigerende Bestemmingsplan Recreatieplas Cattenbroek en Natuurplas Breeveld van 5 november 2015 worden beide plassen en het gebied eromheen als één gebied beschouwd, met bestemming natuur en recreatie. Het omvat ook het Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebied dat natuurplas Breeveld, de oostelijke oever van recreatieplas Cattenbroekerplas en een groot stuk land grenzend aan de gehele oostelijke oever van beide plassen omvat en de bestemming natuur heeft. Hierin wordt dus met beide functies rekening gehouden: *“recreëren in de natuur en natuurbeleving”*.

Het voorliggende ontwerp bestemmingsplan “Cattenbroekerplas” van 2023 is een Postzegelplan dat slechts het recreatie-eiland omvat en uitsluitend de hoofdfunctie recreatie beslaat. Het NNN gebied valt er buiten. Het recreatie-eiland en hiermee ook de recreatieplas krijgen een veel uitgebreidere recreatieve functie, de balans tussen recreatie en natuur in het gehele gebied gaat verloren. Het grote aandeel van de recreatie zal onvermijdelijk een grote impact hebben op het naastgelegen NNN gebied, door de uitstralingseffecten van geluid, licht en forse toename van menselijke aanwezigheid in het NNN gebied en op de aangrenzende plas.

Deze uitstralingseffecten zijn niet voldoende onderzocht. Het maken van een postzegelplan brengt de verplichting met zich mee om alle directe en indirecte nadelige gevolgen ervan voor het deel van het gebied dat buiten beschouwing valt, integraal te onderzoeken en te beoordelen. Wij zien in het concept bestemmingsplan geen waarborgen om te voorkomen dat het FEC negatieve effecten heeft op de natuurwaarden.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (groen.) Bron: Provincie Utrecht. Bewerking: SAB.

Er is sprake van een ongewenste verstedelijking van het gebied, wat op gespannen voet staat met de omliggende waarden van natuur, die toch al enorm onder druk staat. De aantrekkingskracht van de plas ligt in een natuurlijke omgeving waarin gerecreëerd kan worden. Een groot FEC past hier niet, maar hoort op een bedrijventerrein, zoals waar de 5 andere grote FEC's in Nederland liggen.

Wij zijn tevens bezorgd over de impact op de aanwezige natuurwaarden van de vele, en met name van de grootschalige, evenementen en besloten feesten gedurende maximaal 70 dagen per jaar op het oostelijke deel van het recreatie-eiland. Wij zien in het concept bestemmingsplan geen waarborgen om te voorkomen dat de evenementen negatieve effecten hebben op de natuurwaarden.

Wij missen verder elke vorm van voorwaarden omtrent het voor de evenementen benodigde opbouwen en afbreken. Hoe groot mogen de tijdelijke bouwwerken voor de evenementen zijn? En met hoeveel geluid, verlichting en zwaar bouwverkeer mag het opbouwen en afbreken gepaard gaan? Maximaal 5 dagen voor elk van de 30 evenementen en besloten feesten is in totaal maximaal 150 dagen. Als er sneller wordt opgebouwd en afgebroken, bijvoorbeeld 2 dagen per evenement, zal het alsnog om 60 dagen per jaar gaan.

Het totaal aantal dagen met evenementen, opbouwen en afbreken zou dus kunnen oplopen tot 220 dagen!

De Provincie is op de hoogte gebracht van het concept bestemmingsplan, zie bijlage 14 bij de toelichting. De Provincie heeft hierop gereageerd met betrekking tot 5 punten, echter niet met betrekking tot de ecologie.

Uit het antwoord van de Provincie onder punt 4.1 blijkt tevens dat zij uitgaat van recreatievoorzieningen voor de Woerdenaren en bewoners uit de directe omgeving.

Wij vragen de gemeente dringend om de provincie alsnog de vraag te stellen of zij van mening is dat de impact die het vergroten van de bouwoppervlaktes heeft op de directe omgeving, ecologisch gezien voldoende onderzocht is.

Ontbrekende onderbouwing

Om de vraag te beantwoorden hoe de juiste balans te vinden tussen recreatie enerzijds en het behouden en versterken van aanwezige waarden van natuur en landschap anderzijds, is het onder andere relevant om te onderbouwen waarom de beoogde grootschalige ontwikkelingen noodzakelijk zijn. De stelling dat de ontwikkelingen nodig zijn voor een gezonde exploitatie is in onze ogen geen afdoende onderbouwing. De bewering dat er behoefte is aan een grootschalig FEC wordt, zoals eerder gezegd, niet onderbouwd.

Is er onderzocht of recreatie op een bescheidener schaal, waarbij natuur en recreatie in balans zijn, ook kan leiden tot een gezonde en duurzame exploitatie? Met andere woorden; wat is plan B? In vergelijkbare situaties als deze is gebleken dat dit goed haalbaar kan zijn. Denk aan de Reeuwijkerhout, de Haarrijnse plas en het Henschotermeer.

Uitgewerkt commentaar

In deze zienswijze werken wij onze commentaren in 5 onderwerpen uit:

- A. Het NNN gebied; uitstralingseffecten
 - 1. De bezoekersaantallen
 - 2. Het geluid
 - 3. De verlichting
- B. De biodiversiteit op en nabij het recreatie-eiland
- C. Het beheer van het groen rond de Cattenbroekerplas: een pilot.
- D. Duurzaamheid
- E. Handhaving

Met betrekking tot al deze onderwerpen is onvoldoende onderzoek gedaan en is onvoldoende burgerparticipatie toegepast.

Een deel van deze onderwerpen betreft het bestemmingsplan, andere thema's betreffen de uitvoering en vallen dus, nemen wij aan, onder de omgevingsvergunning.

A) Het NNN gebied en de uitstralingseffecten van het plan hierop.

A1) Toename van het aantal bezoekers van het NNN gebied, het wandeltraject en de plas. Zodra het grote complex gereed zal zijn zullen de beoogde aantallen een significant verstoring uitstralingseffect hebben op het NNN gebied, en waarschijnlijk zullen de ingeschatte aantallen regelmatig overtroffen worden.

A2) Geluid geproduceerd door het grote FEC met Zip-line en high-rope parcours, de vele evenementen op het Oostelijke deel van het recreatie-eiland en door de recreanten op het eiland, het strand en de plas, heeft een belangrijk uitstralingseffect op het NNN gebied.

A3) Lichtvervuiling veroorzaakt door de vele evenementen op het Oostelijke deel van het recreatie-eiland heeft eveneens een uitstralingseffect op het NNN gebied.

B) Natuur en biodiversiteit op en nabij het recreatie-eiland.

Er wordt geen rekening gehouden met de biodiversiteit buiten het NNN gebied.

C) Het beheer rond de Cattenbroekerplas.

Voortgang van de gemeentelijke pilot met ecologisch beheer van het wandelcircuit rond de Cattenbroekerplas (dat ook de stroken rond de Zeeweg ten zuiden van het recreatie-eiland omvat) wordt onvoldoende gewaarborgd.

D) De kwalificatie “Duurzaam”.

Wij vragen ons af hoe de conclusie getrokken kan worden dat dit een duurzaam plan is.

E) Handhaving.

Nergens wordt gesproken over enige vorm van handhaving. Wij vinden dit ontoelaatbaar, gezien het feit dat er beoogd wordt een FEC te realiseren ter grootte van de 5 al bestaande grootste FEC's in Nederland.

Nadere toelichting op deze punten.

A1) Toename van het aantal bezoekers van het NNN gebied, het wandeltraject en de plas.

Dit is het eerste uitstralingseffect dat genegeerd wordt.

Vele malen meer bezoekers zullen het NNN gebied gaan bezoeken, de plas gaan bevaren en de oevers van het NNN gebied gaan betreden, bovendien met een andere mindset dan de huidige bezoekers.

De volgende stelling in de toelichting op het bestemmingsplan is niet correct: *“Aan de oostelijke zijde van de Cattenbroekerplas is een gedeelte van het gebied niet publiekelijk toegankelijk om verstoring te voorkomen. Dit gedeelte is afgesloten met een hek en een waarschuwbord ‘Kwetsbaar natuurgebied, niet betreden’. Dit staat op de voorgaande kaart aangeduid”*. Kennelijk is er wel besef van het feit dat dit gebied beschermd moet worden, maar dit bord staat er niet, en de hekken kunnen gewoon open.

Er zullen niet alleen veel meer bezoekers komen, dit zullen veelal bezoekers zijn met een andere mindset, ingegeven door een bezoek aan het FEC, dan de huidige bezoekers. Deze laatsten komen een ommetje maken rond de plas met een duidelijk doel: natuurbeleving en genieten van de rust en ruimte, de flora en fauna. Zij genieten van het gezang van de cetti's zanger, de nachtegaal en het winterkoninkje, van het uitbundige spel van de koekoeken, de jacht van de bruine kiekendief, van het zien van de ijsvogels, de fazanten en de patrijzen, de vele watervogels, de reeën (recent veelvuldig waargenomen), veldmuisjes en egels. Zij waarderen de prachtige, authentieke houtkades en het uitzicht over de polders. De paddenpoelen met de geëvacueerde rugstreeppadden worden door hen voorzichtig benaderd. De vele inheemse kruiden in de bermen van de wandelroute worden door hen bewonderd en gerespecteerd. De bermen worden niet betreden en er wordt nauwelijks afval achtergelaten. Hun mindset is afgestemd op recreëren en bewegen in de natuur.

Bezoekers die komen voor pret en entertainment kunnen zich iets anders gedragen. Zij zullen in grote aantallen te voet en per bootje of waterfiets het NNN gebied betreden via de paadjes en de oevers. De paddenpoelen zullen door enkele van hen ongetwijfeld regelmatig per abuis gezien worden als leuke speelvijvertjes voor de kinderen. De oevers zijn leuk om op te klimmen en van af te glijden. De bruine kiekendief zal met veel enthousiasme worden aangewezen. Het vogelkijkscherm en de zwaluwwand zullen gezien worden als onderdeel van het pretpark. Pret is belangrijker dan rust. Kortom: de impact van bezoekers zal drastisch veranderen.

Nergens in het bestemmingsplan is een bepaling opgenomen omtrent het maximaal aantal te verhuren pleziervaarttuigjes zoals waterfietsen en BBQ-bierbootjes en omtrent de locaties van de toegestane aanlegplaatsen hiervan.

A2) Geluid.

Geluid is het tweede uitstralingseffect waar niet over gerept wordt. Er dient ook rekening te worden gehouden met het feit dat geluid over water veel verder draagt dan over land. Met name de vogels zullen hier ernstige hinder van ondervinden. Honderden meeuwen en duizenden wintergasten gebruiken de natuurplas Breeveld en de Cattenbroekerplas als overnachtings- en overwinteringsplaatsen; voor hen zijn deze plassen prachtige rustplaatsen, door ons gegraven. Weliswaar is de Cattenbroekerplas als recreatieplas bestemd, maar welke vogel leest een bestemmingsplan?

Het onderzoek naar de geluidsbelasting beperkt zich tot het aantal decibels op de woning naast de parkeerterreinen. Er is geen onderzoek gedaan naar de geluidsbelasting van het NNN gebied. Dit zou wel moeten gebeuren, met name gezien het feit dat de evenementen gepland zijn op het noordoostelijke deel van het eiland, op 400 meter afstand van het NNN gebied, hiervan slechts gescheiden door water, dat zoals bekend is geluid uitstekend overdraagt. Juist in deze hoek van de plas overnachten de honderden meeuwen die rust zoeken zo ver mogelijk van de woonwijk verwijderd. Doordat de windrichting veelal ZW is, is de geluidsbelasting van het NNN gebied sterker dan die van de woning ten westen van het eiland. Bovendien eist het bestemmingsplan dat geluid juist gericht wordt weg van de Cattenbroekerdijk en Waterrijk, m.a.w. richting het NNN gebied!

Op 9 dagen per jaar (3 evenementen, en 3 besloten feesten van 2 dagen) mag het geluid op de gevel van de dichtstbijzijnde woning maximaal 80 dB(A) en maximaal 95 dB(C) bedragen. Dit zou kunnen betekenen dat het geluidsniveau aan de rand van het NNN gebied dan 70 dB(A) of 85 dB(C) is, of meer. Dat is bijzonder veel, ook omdat er niets gezegd wordt over de duur van het maximale geluidsniveau.

Met de rust voor de vogels en andere dieren zal het onder deze omstandigheden gedaan zijn. Gedegen onderzoek hiernaar is noodzakelijk.

Daarbij komt het feit dat er geen rekening wordt gehouden met het cumulatieve effect van andere geluidsbronnen die hier prominent aanwezig zijn, zoals de A12 op korte afstand ten zuiden van het eiland, en de spoorlijn iets verder gelegen aan de noordzijde. Deze geluiden dienen te worden opgeteld bij alle geluiden afkomstig van het FEC. Hierbij gaat het niet alleen om de bovengenoemde evenementen, maar ook om het geluid geproduceerd op terrassen, ligweiden, het high-rope parcours en vanaf bootjes, zeker wanneer deze laatste richting het NNN gebied varen. De reeds aanwezige geluiden kunnen geen alibi zijn om nog meer geluiden te produceren, doch dienen te worden gezien als extra, al aanwezige geluidshinder. Bovendien staat er een oostelijke randweg op enkele verlanglijstjes en wanneer die er is wordt de Zeeweg wellicht ook nog ontsloten als verbinding tussen deze randweg en het recreatie-eiland.

[voor meer info: [Verstoring van vogels door recreatie | Vogelbescherming](#)]

Verder zullen ook de bouwwerkzaamheden van dit complex aanzienlijke geluidsbelasting met zich meebrengen, en veel zware verkeersbewegingen. Hier is geen onderzoek naar verricht.

A3) Lichtvervuiling.

Lichtvervuiling is een derde uitstralingseffect dat niet wordt meegenomen in de omgevingsvisie. Dit is een zwaar onderschat effect van menselijke activiteiten, waarvan bewezen is dat het een enorme druk legt op de biodiversiteit. Hierdoor maken wij ons zorgen over de vleermuizen, vogels en insecten. De groene verbindingzone tussen NNN en Cattenbroekerdijk is een vliegroute voor vleermuizen. Onduidelijk is of de landmark van 25 meter hoogte voorzien mag worden van verlichting. De kleur van het licht wordt niet genoemd, terwijl er veel onderzoek naar de effecten van verschillende lichtspectra is gedaan. Dit dient alsnog meegenomen te worden, en de aanbeveling die gegeven wordt in de quickscan om iets te “proberen” moet veel concreter worden omgezet naar harde richtlijnen.

Ook het aspect lichtvervuiling zal, gezien de nieuwe inzichten die hierover verkregen zijn, in het plan moeten worden opgenomen. Dit uiteraard ook na gedegen onderzoek.

B) De biodiversiteit op en nabij het recreatie-eiland.

- Het huidige Bestemmingsplan bevat de volgende tekst: *“Nog om te vormen naar natuur; functieverandering (beheertype: N00.02): Het betreft de stroken langs de Potterskade en de Zeeweg, tussen de beide plassen en aan de zuidrand van de Cattenbroekerplas. Het betreft nieuwe natuur die nog tot ontwikkeling moet komen.”*

Deze ecologische verbinding tussen het NNN gebied en de Cattenbroekerdijk zal verdwijnen. Het plan voor het recreatie-eiland staat haaks op en is daarmee een bedreiging voor de ambitie van de gemeente om ecologische verbindingen te creëren, die in de omgevingsvisie van de gemeente genoemd wordt. Deze ambitie is zelfs te lezen in het huidige bestemmingsplan in Hoofdstuk 4.9: *De EHS bestaat uit bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden en ecologische verbindingzones. Ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving van de EHS zullen alleen worden*

toegestaan als is aangetoond dat deze niet schadelijk zijn voor de natuur. [De term EHS betekent Ecologische Hoofd Structuur en is vervangen door NNN: Natuur Netwerk Nederland.] Het mag niet zo zijn dat dit essentiële deel van het vigerende bestemmingsplan simpelweg verdwijnt doordat er nu een postzegelplan voorgesteld wordt voor een deel van het huidige plan. Er dient dus beter te worden aangetoond dat de ontwikkelingen niet schadelijk zijn voor de natuur, dan nu in de quickscan gesuggereerd wordt.

- **De Quickscan Flora en Fauna:** De door ons hierbij meegestuurde bijlage “Zienswijze op Quick scan natuur” geeft een uitvoerige reactie op de quickscan.

Hier volgen een aantal belangrijke punten:

Het quickscan rapport dateert van 4 augustus 2020. De wettelijke geldigheid voor dergelijke gegevens is een periode van 3 jaar en deze is dus na 4 augustus 2023 verlopen. *Hiervoor werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 13 mei 2020, waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar werden opgevraagd.* Het erin geraadpleegde rapport ‘*Monitoringsverslag tijdelijke natuur recreatieplas Cattenbroek te Woerden*’ van Tauw uit 2019 is ook verlopen, en het enige veldbezoek, dat plaatsvond op 14 mei 2020, is inmiddels bijna een jaar verlopen.

Met een van de conclusies van deze quickscan kunnen wij het logischerwijs niet eens zijn:

*“Verder blijkt uit de quickscan dat **in de omgeving van het plangebied geen Natuurnetwerk Nederland of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is.** De provinciale bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.”*

Effecten op NNN gebied worden niet verwacht omdat het plangebied niet in NNN gebied ligt en er geen oppervlakteverlies is. De redenering dat NNN geen “externe werking” kent zoals bij N2000 gebieden is volgens ons hier onjuist, omdat er zoals eerder aangegeven geen rekening gehouden is met uitstralende effecten. De toenemende recreatiedruk door o.a. de bewoners van de nieuwe wijk Snellerpoort en door de komst van het bovenlokale FEC, heeft op de plas en de wandelpaden rondom en door het NNN-gebied door geluid, trillingen en menselijke aanwezigheid een significant negatief kwalitatieve impact op het NNN-gebied. Op zijn minst zou nader onderzoek naar de te verwachten druk in het NNN-gebied moeten plaatsvinden.

De conclusie in de quickscan over de vliegroute voor vleermuizen langs de Zeeweg luidt: *“Aan de andere kant van het fietspad is echter nog een goed ontwikkelde bomenrij aanwezig en in de nieuwe situatie blijft de watergang behouden en zal er nog steeds veel groen aanwezig zijn in de oeverzone van de watergang. Het is uitgesloten dat een essentiële vliegroute voor vleermuizen verloren gaat door de voorgenomen plannen”.* De bomenrij aan de andere kant van het fietspad is echter geen “goed ontwikkelde bomenrij”, maar een smal randje jonge bomen

Dit onderzoek naar de vliegroute voor vleermuizen is zeer summier: Er is geen inventarisatie naar vleermuizen gedaan, dus er is niets bekend over de aanwezigheid ervan. Volgens vleermuis experts is het gebied uitermate geschikt voor de meervleermuis, dus dit dient eerst onderzocht te worden alvorens de conclusie te trekken dat er geen rekening hoeft te worden gehouden met vleermuizen. Het feit dat

de gemeente onlangs twee lange bomenrijen langs de oever van de plas tussen het NNN gebied en het recreatie-eiland heeft laten kappen, doet vermoeden dat dit gedaan is om de vliegroute over een zeer grote afstand volledig te verwijderen. De reden hiervoor kan ons inziens slechts zijn om ervoor te zorgen dat er zich geen vleermuizen langs de route zullen gaan verplaatsen in het komende seizoen.

Er wordt geen rekening gehouden met verstoring van de vliegroute en foerageergebieden door uitstralingseffecten van geluid en licht tijdens evenementen na zonsondergang. Het is te kort door de bocht om te stellen dat het simpele feit alleen dat er nog bomen staan, een garantie is voor de vliegroute. De aanbeveling om te *“proberen” de verlichting “zoveel mogelijk” op de grond te richten* is ons inziens niet voldoende: tijdens evenementen zal er altijd veel verlichting zijn die de hele omgeving zal doen oplichten. Ook licht dat naar beneden is gericht verstoort insecten en vleermuizen. De kleur van het licht wordt niet genoemd, terwijl er veel onderzoek naar de effecten van verschillende lichtspectra is gedaan. Dit dient alsnog meegenomen te worden, en de aanbeveling iets te “proberen” moet veel concreter worden omgezet naar harde richtlijnen.

Het feit dat grote vluchten meeuwen de Cattenbroekerplas als overnachtingsplaats gebruiken wordt nergens vermeld. Evenmin het belang van natuurplas Breeveld voor de vele wintergasten, waar wij internationale verantwoordelijkheid voor dragen

Onze conclusie is dat op basis van het beperkte natuuronderzoek significante effecten niet zijn uit te sluiten. Wij constateren dat er alleen gekeken is naar de ‘postzegel’ zelf en uitstralingseffecten op omliggende natuur buiten beschouwing blijven. Eventuele compenserende en mitigerende maatregelen zullen op deze manier niet geborgd zijn. Met de beoogde bouwvolumes zullen dergelijke maatregelen ook nooit voldoende kunnen zijn.

Zie verder de door ons meegestuurde bijlage “Zienswijze op Quick scan natuur”.

- De tekst (bijlage 1) *“Hoeft niet inheems te zijn (eiland wijkt geheel af van het omringende landschap) maar juist eigen sfeer”* over de beplanting op het eiland, geeft aan dat gemeente, ontwerper en uitbater niet veel geven om de biodiversiteit.
- De volgende tekst laat zien hoe er vanuit het FEC geredeneerd wordt, en niet vanuit de omgeving, die geheel ten dienste van het FEC komt te staan: **“oriëntatie op de plas. Het eiland wordt omgeven door 3 invloedssferen: de A12, de voortuin en de plas. Van deze drie is het plas uiteraard de meest aantrekkelijke. Door het gebied hierop te oriënteren wordt maximaal gebruikgemaakt van de kwaliteiten van de omgeving. De oriëntatie op de plas betekent het afschermen van de snelwegzijde. In de beleving ligt het eiland aan de plas en niet aan de A12 (geen zicht, zo min mogelijk geluid). Door een talud met groen te introduceren is zowel een visuele afscherming van de A12 mogelijk als een natuurlijke tribune richting het water. Vanuit de voortuin kan het gebied zich met één duidelijk gebaar (bijvoorbeeld met het hoogte accent) presenteren als recreatieve voorziening richting de snelweg. Het beeld van de “voortuin” is overwegend groen. De voortuinen zijn bedoeld om het groene karakter naar de snelweg zijde te tonen.”**
- Anders gezegd: de natuur wordt niet op zichzelf gewaardeerd, maar alleen als decor en speelobject voor de mens.

- Er is sprake van eenrichtingsverkeer: slechts de 3 “invloedssferen” die invloed hebben op het eiland worden genoemd; er wordt niet gerept over de 2 andere invloedssferen, die invloeden vanuit het eiland ondervinden, nl het NNN gebied en de woonwijk. Wij vinden dit onacceptabel.
- Het genoemde “*maximaal gebruik maken van de kwaliteiten van de omgeving*” roept vragen op. Wordt wel beseft wat die kwaliteiten zijn en wat wordt er gedaan om ze te waarborgen? De oriëntatie op de plas maakt de overlast voor het NNN gebied groter, evenals de tribune richting het water, en de situering van de evenementen op het Oostelijke deel van het eiland.
- Het beoogde parkeerterrein wordt aangeprezen om de hoeveelheid auto’s die het kan herbergen, doch zal een onnatuurlijke onderbreking worden van het door vele bewoners gewaardeerde “rondje plas”.

C) Het beheer rond de Cattenbroekerplas.

De gemeentelijke pilot met ecologisch beheer van het wandelcircuit (de bermen, de oevers en slootjes en de houtkades) rond de Cattenbroekerplas (dat dus ook de stroken rond de Zeeweg ten zuiden van het recreatie-eiland omvat) wordt onvoldoende gewaarborgd.

De pilot: sinds begin 2021 beheert Aannemer firma Punt de bermen op ecologische wijze, samen met het burgerinitiatief “Natuur rond de Cattenbroekerplas” (www.natuurronddecattenbroekerplas.nl), gesteund door het Biodiversiteitsteam Woerden met adviezen en inventarisaties. Dit gebeurt volgens een uitgebreid beheerplan, goedgekeurd door KleurKeur van de Vlinderstichting. Dit beheerplan is door de gemeente meegenomen in de aanbesteding voor de contractperiode 2024-2029, die in december 2023 door de Firma Punt is gewonnen. Het beheerplan is derhalve leidend in de komende 6 jaar.

Aangezien het nieuwe bestemmingsgebied slechts een zeer beperkt gedeelte van het vigerende bestemmingsplan betreft, willen wij de garantie dat deze pilot niet in het gedrang komt wanneer er een vergunning voor de bouw van een FEC verstrekt wordt. Het kleine, kwetsbare NNN gebied heeft een sterke buffer en robuuste verbindingzones in de directe omgeving nodig. Wij pleiten ervoor dat de ecologische functie van de Cattenbroekerplas en het wandeltraject eromheen optimaal wordt behouden en waar mogelijk versterkt. Dit betekent ecologisch beheer en behoud en bescherming van sterke en ononderbroken oost-westverbindingen.

Ook pleiten wij ervoor om een monitoringsverplichting op te nemen zodat de natuurwaarden blijvend gemonitord worden.

D) De kwalificatie “Duurzaam”. (Toets Ladder voor duurzame verstedelijking, 2020)

De opvatting dat “*er in de regio behoefte is aan een groot FEC*”, is volgens ons geen reden voor de conclusie dat het plan duurzaam is. Van het aangehaalde kaartje, te vinden op de website van de firma Van Spronsen & Partners groep, is net zo gemakkelijk af te lezen dat

er geen kleine en middelgrote FEC's in de omgeving zijn, dus hieruit zou net zo goed de conclusie kunnen worden getrokken dat dáár behoefte aan is. Het feit dat er nog steeds geen FEC in de omgeving is, kan ook betekenen dat er kennelijk niet zo'n dringende behoefte aan is. De vijf reeds in Nederland bestaande FEC's van dit kaliber bevinden zich in industriegebieden, in grote sportparken, in een groot fun-kampeerpark, bij een stadion met grote warenhuizen en dergelijke plekken. Nergens op een postzegel zoals ons recreatie-eiland, en nergens zo dicht bij de bewoonde wereld en nergens zo dicht bij een NNN gebied. Het Woerdense plan is simpelweg te groot voor dit gebied.

Warmtewinning en koeling door middel van water uit plas maken de bouw van dit enorme complex niet duurzaam. Bovendien is er geen onderzoek gedaan naar de effecten hiervan op het water en de flora en fauna in de plas.

Voorwaarden voor duurzame bouw zijn niet terug te vinden in het bestemmingsplan. Bij de term duurzaam denken wij aan energieneutraal, circulair (demontabel en biobased), klimaatbestendig, natuurinclusief, groen, gezond en met duurzame mobiliteit. Dit houdt in een circulair ontwerp van de gebouwen en gebruik van secundaire of natuurlijke bouwmaterialen, rekening houdend met de locatie en de relatie met de omgeving (zoals: ligging aan het water, midden in een pilot met ecologisch beheer, naast een NNN gebied, in een groene verbindingszone). Wij vinden het van groot belang dat alle daken worden benut voor zonne-energie én biodiverse, groene daken. En dat de aan te leggen beplanting een bijdrage levert aan de biodiversiteit, zoals door inheemse planten te gebruiken en geen exoten, die niet passen in het Groene Hart.

Tevens is het belangrijk om een duurzaam mobiliteitsplan op te stellen voor het hele project (goede OV-voorzieningen, goede ontsluiting per fiets, ambitieuze lage parkeernorm etc.) Wij missen het stimuleren van gebruik maken van het openbaar vervoer, bijvoorbeeld door het inzetten van gratis elektrische pendelbusjes tussen het station en het FEC. Integendeel; er wordt vanuit gegaan dat men met de auto komt.

Het ondergronds bouwen over een aanzienlijke oppervlakte en met een verdiepingshoge diepte zal effect hebben op het grondwaterpeil. Het bestemmingsplan geeft hieraan nauwelijks aandacht.

In de provincie Utrecht is behoefte aan voorbeeldprojecten die op alle deelterreinen duurzaam zijn. We roepen gemeente Woerden op de locatie aan de Cattenbroekerplas te bestemmen voor een dergelijke voorbeeldfunctie. Wanneer de gebouwen volledig gebouwd worden met plantaardige materialen (hout, vlas, hennep, lisdodde) wordt niet alleen veel CO2 en stikstof uitstoot vermeden, maar ook CO2 vastgelegd in de gebouwen.

Er is een programma, "Groen Groeit Mee", van de provincie Utrecht in de maak dat stelt dat alle rode ontwikkelingen ook moeten bijdragen aan nieuwe groene ontwikkelingen. Wij zien graag nader onderbouwd welk extra groen deze bouwplannen mogelijk maken.

De maatschappelijke inzichten zijn veranderd: er is behoefte aan het terugbrengen van natuur en biodiversiteit, er is een tendens van duurzamer leven en bouwen en consumeren en het verkleinen van onze footprint. Woerden noemt zichzelf trots de Hoofdstad van het Groene Hart, maar hoe groen willen we werkelijk zijn? Dit plan duurzaam noemen vinden wij niet passen in het huidige tijdsbeeld.

E) Handhaving.

Hoe denkt de gemeente de vele auto's, wandelaars in het NNN gebied en de woonwijk, waterrecreanten, geluidsniveaus, feesten en evenementen in goede, veilige banen te leiden? Volstaat de huidige regelgeving en toezicht daarop? Hoe wordt de toegang tot het NNN gebied beperkt? Wanneer gekozen wordt voor betaald parkeren dient er een handhavingsregeling te worden geïmplementeerd om extra verkeer, recreanten en feestgangers in de omgeving te voorkomen. Wachten tot er overlast ontstaat en er klachten komen is de verkeerde volgorde en geen vorm van goed en anticiperend bestuur.

Conclusie

De enorme uitbreiding van de bouwvolumes en de bovenlokale functie zijn niet passend in dit krappe gebied. Het plan zal een ontoelaatbare druk uitoefenen op de natuur en de rust in de directe omgeving.

Het in deze uitgebreide mate "herzien" van een deelgebied (een postzegel) van een bestemmingsplan is alleen dan verantwoord, wanneer alle consequenties voor het andere deel van het vigerende plan (de omgeving van de postzegel) grondig zijn onderzocht en de waarden hiervan gewaarborgd worden. Het "concept herzien omgevingsplan Cattenbroekerplas" voor het recreatie-eiland houdt onvoldoende rekening met nieuwe inzichten en met de gevolgen van alle aspecten van het nieuwe gebruik voor het andere deel van het vigerende bestemmingsplan. Het plan is hier onvoldoende op getoetst.

Ons inziens zijn de bouwoppervlakten zoals in het vigerende bestemmingsplan zijn toegestaan ruimschoots voldoende om voor de bewoners van Woerden en directe omgeving een aantrekkelijk recreatie-eiland te realiseren, waar genoeg te doen is en gerecreëerd kan worden in een aantrekkelijke natuurlijke omgeving.

Nogmaals: de inzichten zijn veranderd; we vechten tegen een klimaatcrisis, een watercrisis, een biodiversiteitscrisis, een stikstofcrisis, een bodemcrisis, en ga nog maar even door. En wat wilt u, gemeente Woerden, Hoofdstad van het Groene Hart? Een buitenproportioneel Entertainment Center bouwen van de categorie 5 grootste FEC's van Nederland!

De conclusie van onze zienswijze is dat de kernvraag hoe hier de juiste balans te vinden tussen recreatie en aanwezige waarden van natuur, landschap en milieu onvoldoende is beantwoord:

- De noodzaak van de beoogde bouwvolumes is niet aangetoond. Evenmin als de behoefte aan een enorm FEC op deze kleinschalige locatie.
- De beoogde recreatieve ontwikkelingen leiden tot meer druk op de natuur en de biodiversiteit. De uitstralingseffecten op de omgeving zijn onvoldoende meegenomen.
- De cumulatieve effecten op het NNN gebied van dit FEC en de evenementen én de aangrenzende A12 zijn niet onderzocht en integraal beoordeeld. In ieder geval niet voor wat betreft de effecten op de natuur.

Daarna kan op basis van deze uitkomsten de kernvraag worden beantwoord en worden beoordeeld welke ontwikkelingen mogelijk en gewenst zijn.

Geachte leden van de gemeenteraad en het college, dit lijkt een cadeautje omdat de familie Okkerman alle kosten op zich neemt en de gemeente niets hoeft bij te dragen en kan profiteren van werkgelegenheid en belastinginkomsten. Maar dit Centrum zal een grote druk op onze mooie stad en haar inwoners en natuur gaan leggen. De bewoners en de natuur zullen de rekening gaan betalen. Bezint eer ge begint, zeker als er geen weg terug is als iets eenmaal gebouwd is.

Wij vertrouwen erop dat u deze zienswijze in uw overwegingen zult meenemen.

Uiteraard zijn we graag bereid hierop een nadere toelichting te geven, wij rekenen op samenspraak met burgers en maatschappelijke organisaties.

Ondertekenaars

Organisaties:

IVN Woerden

KNNV Woerden

Duurzaam Woerden

Biodiversiteitsteam Woerden

Hart voor Natuur Woerden

Personen: